

Latwēeschu Amises.

Isnahk dimreif nedēla.

Maiksa,
Zelgawā fanemot:
par gabu — 2 rub. 20 lap.
par 1/2 gabu — 1 „ 20 „
par 1/4 gabu „ 60 „
Par adreses pahrmainu
jamaksa 10 lap.

Maiksa,
pa pasu pefubtot:
par gabu — 3 rub. — lap.
par 1/2 gabu — 1 „ 60 „
par 1/4 gabu — 90 „
Uf ahrsemem 4 rub. 50 lap.
2 rub. 30 lap., 1 rub. 20 lap.

Redakcija un ekspedizija:
Zelgawā, Rangiferu eelā № 14.

83. gada-gahjums.

Sladinajumi maksā:
par kaktu rakstu rindinu 8 lap., preefchupfē 20 lap.

Rahda azulezineeka apraksts par Saojanas kauju.

Pehz „Nigaer Tageblatt“
(Turpinajums.)

Raut gan pee pirmā usbrukuma bij sīkti weizees, tomehr uf pulstien 2 otrā rihā naweheleja jaunū usbrukumu. Aukstais pelefais rihis peerebejea atkal jaunū slaktim, kad kreemu labais spahrns atweeda usbruzejus atpakaļ. Japoni usbrukumu isdarīja ar droščfiridibu, tatschu stiprā uguns usbruzejus pee latra panehmeena noslauzīja, eekams tee paspehja aissneegt drašču eeschogojumus. Tatschu 5. dimisijai bij pret kreemu kreiso spahrnu wairak panahkumu. Apsahrne sče bij krummeem apaugufe un sliha pret rihsteem. Apzeetinajumi fastahweja no trejdām klanšču rindām un kloja laukuma, kuzam preeščā bij wilkti drašču aisschogojumi, kuru dibinā atrabās spīzi meeti. Rihā trešlā 41. regimente eenehna preeščējo pozīciju, pehz tam kad no 100 pionereem, kas ar zirweem drašču pinumus pahzirta, 75 bij krituschī. Preeščējās kolonas laudis spraudās eesčā robā un peewareja fargus grahwjōs, eekams pahgi atsteidās. Bet deenai austot norifinajās tragedija, kahba jaunlaiku fara mehstūrē beegan pasihstama. Granatu uguns un proti, tā domā, i Japanu pašču leelgabaleem, isdina droščfiridigo sturmetaju nodaku i eelarotās pozīcijas, pee kam kreemu klanstis pildijās ar Japanu lihkeem. Tā weenu stundu pehz faules lehščhanas usbruzēju un aistahwetaju stahwollis bij pateeibā tahds pat kā agrak.

Wifu zauru eepreeščējo deenu biju dširdejis rihbam 5. dimisijas leelgabalus un klufaku trofni seemeku rihōs, tā man likās, no kuroki baterijām. Deesgan gaischi isstadrōjās, ka Kuropatkins famus galwenos spēhus pulwizis kopā tan noluhkā, lai generalis Kuroki fatreetu, un tahdā lahrtā Japanu kaujas wlahna galwenais noboms bij issaukts. Katrā sīnā, zil tahtu marejām apspreeft, ne 10. dimisija, ne generalis Kuroki peezās kaujas deenās nekur neitka uf preešču un pee tam mehš simādām, ka pehz otras deenas kreemi generālus Oti un Nobsu fatureja weenigi ar fameem pehzpulkeem.

Tatschu nu atkal atpakaļ pee 18. augusta kaujas. Dais bij palizis jauks un wifs spars pee usbrukuma deenwidōs parahbijās leelgabalū uguni pret to krummaino palalni, ko Japani bij eekarofuschī un atkal pafaudējuschī. Ap pulst. 10 warejām redset, ka 5. dimisija eesahka kustetes pret kreemu kreiso spahrnu. Lehnam uf preešču leenot, sčhi dimisija bij paspehjuft eenaideekam peeeet tuwal un majās rotas haubizes, kahdu katrai infanterijas brigadei wairak, tagad pasiprinaschanas dehl usstahbija uguns līhnija. Infanterija fakrahjas aīf klišchajneem semes usflamineem, kuri aīsfargaja pret kreemu artilerijas uguni, līhš wifs likās fagatawots. Pehz pulst. 11 preeščējās līhnijas dewās uf preešču, 12 wihru leelōs pulwizis un eesahkās pee Japaneeem parstais usbrukums lehjeeneem. Pehz pirmā ihsā lehjeena laudis metās pee semes. Wini pašchi neschauj, bet atkauj to darit pakalejām nobalām. Sčini gadijumā sčahweju līhnija atrabās gar usflalni, kas sčākhra abos eenaideeku armijas. Gestahjās leels usbudinajuma brihdīs un kreemu pozīcija no daubdām sprahgstoščām granatām isftatās kā mas uguns mehmejs katns. Usbruzēju mehrtis ir robs drašču aīschogojumā. Artilerija pabalsta usbrukumu. Trihs waj isčetras mihnas sprahgt tairni sem usbruzēju pirmajeem pulwineem. Kad duhmi isklišft, war redset, ka kreemi pozīciju atstahj, nahlēščā azumirkst jau Japani sčah pozīcijā un refermes isklišft pa pozīcijas wiru, lai sčhautu lejup uf atrakal ejoščo kreemu kareiwju rindām.

Bet ar to wehl nelas nebij panahkts. Lai gan krummainā palalne bij eememta, tahlakais usbrukums beidās behdigi. Resweens Japaneees nespēja isturet kelojōščo kreemu apzeetinajumu tumumā. Lai gan no labības laukeem isnahza arweenu jaunās Japanu nodalās, tā ka beidjot wifa palalne bij no wineem apsehsta tā no bišču bara, tomehr wini tika atkal atbīstī atpakaļ fawās agrakajās metās. Tas laučhu pulwizis, kas bij palalni eenehmis, gan uf tās turejās, bet neitka nekur uf preešču. Tā pagahja pehzpufdeena. Uf wifas līhnijas nebij wairs nelahda kustība redsama, isnemot to, ka dasčas Japanu baterijas peegahja eenaideekam tuwaku. Tatschu artilerijas zihna bej miteščhanās turpinajās. No Japanu strehneeku līhnijas bij dasčhi kahjeneeki aīslīhbuschi uf preešču un eerakās semē, kur til kahbas masas bedres waj uhdens tehzes dewa eespehju aīsfargatees pret kreemu leelgabalū uguni. Bet pa wifu laiku kreemu sčhrapneli apstrahdaja klajumu un nodarija simteem leelus faudejumus.

Pa tam generalis Oti bij pawifam issamifis. No 5. dimisijas stahwolla bij slaidri redsams, ka 10. dimisija un Kuroki neitka uf preešču. Tadehl wīnšch nolēhma pa nakti pats darit atkal wispahrigu usbrukumu — trescho sturmi 24 stundu

laikā. Jau wifu deenu wīnšch bij fawās refermes bihdijis uf preešču uguns līhnijā. Otrā rihā nu wareja redset sčhausmīgās sīhmes no tam, ka līhšigi fākeem zilpā, droščfiridige kareiwji bij kerpurojuschees dšelonu drohtis un tur famu dšiwibu pametuschī, ka pa tumšu aptahrt klišhtot nodalās bij metuschās pee semes trihsdesmit folus no leemojōščās uguns līhnijas. Tatschu 34. regimentes 1. bataljons, kurešč 48 stundas ilgi bij gulejis krumhōs klajā laukumā malā, isflauās zaur drašču pinumeem un par spīhri breesmigai fahnu ugunij, kas pagahsa nodaku pehz nodalās, aīfneedja pirmo strehneeku grahwjus. Kas tur notizis, par to neweens nesin stahstī, tatschu otrā rihā, kad jahjām goram, tur kreemi ar Japaneeem jaukti guleja zilwela aughtumā weens uf otra. Un no grahwja līhš drašču pinumam gandrihs 150 folu tahlumā sahle bij aplahstin aplahsta ar Japanu lihkeem, kuri stahstia breesmigu stahstu, kahdu neweena spalwa nespehi aprakstīt.

Atkal usbrukums bij uf wifas līhnijas atstis un dimisijas telefons par to sīwoja galwenajam sčhtabam. Tatschu ihsā atbilde skaneja: No jauna pasiprinat un preešč gaismas auschanas wehl reis usbrukt. Tatschu aīstārs jau bij kritis un drammas pirmās zehleens beidsees. Waj nu kreemi no wairakahrigojeem usbrukumeem bij fatrizinat ieb waj Kuropatkins, kas personigi bij slahst, baīdijās fama kreitā spahrna dehl, ieb atrada, ka ir gruhri Kuroki aturet no wina atfahpšchanās līhnijas, tas gon naw issinams. Katrā sīnā wīnšch pret pusnakti dewa vawehtli wifu līhnijū atstahst, tā ka otrā rihā Japani wareja kreemu apzeetinajumus līhš otrai līhnijai eemem bes tahlakas zihnas. Kreemi atahpās uf famu trescho līhnijū, aīstahdami Japanu rotās septinūs wangineelus. Sčhe 7 wangineeki līhš ar kreemu apzeetinajumeem un weenu daku no wina krituschajeem bij teesčajis panahkums no sčhis negatimās uswaras, kura pehz Japanu fematā mehrtējuma bij wāfajufe ne daubš majak par 10,000 wihru. Kad pozīciju atrada atstahstu, eesahlot domāja, ka Japanu kara spēhs warēs tuhlt Saojanā eeet. Bet tā nebuht nebij. Wehl keloja 48 stundas ilga afinaina zihna, eekams Kuropatkins teesčajam kahpās atpakaļ, un sčhi zihna Japaneeem makhaja wehl wairak nekā usbrukums pirmajai pozīcijai. (Turpmā beigas.)

Wahrpratums sīhmejotees uf Wisaugstako sčehlastības Manifestu.

Uf kreemijas Kronamantineeka peedimščhanu islāstijā Wisaugstakajā sčehlastības Manifestā starp zitu imineti ari dasčhadi parahdi, kas teel atlaisti, tā peemehram obroku un galwas naudas parahdi. Dasčhi Latwēeschu laikrakstu lasitaji, kā mums sīno, ju sčho weetu nepareisi fapratuschī, bomadami, ka ari Baltijas lauppagastu peederigees atwabinati no faweeem galwas naudas parahdeem. Bet tas ir wahpratums. Pee mums makhajamās galwas naudas teel no pašču lauppagastu waldēm uslīktas un eeetl weenigi ari pašču pagastu kafēs. Tadehl no wīndām atwabinat smoj parahdus atlaisti, protams war ari weenigi tīkai pašchi pagasti. Wisaugstakajā Manifestā minetais atweeglinajums sīhmejās uf Gelfsch kreemijas gubernu galwas naudas jeb bwehseku nobofkeem, kas no Augstās Waldības uslīkti.

No kara-lauka.

No galwenā faussemes kara-lauka pee Mukdenas pehdejās deenās peenahjis gauščham mas jaunū sim. Rā ofiēlās simas apgalwo, tad nelahdas leelakās fadurimes pehdejās deenās uf kara-lauka neesot nemaj bijis. Wifs atgahbina to pašču klufumu, kahds bij preešč eewehrojāmām deenām pee Saojanas. Gelfschemes laikrakstōs sīno truhkums waretu famu daku isfakidrotees ari ar to, ka wifū kreemu laikrakstu karekorespondenti, dehl sīktās apeeschanās ar wīneem, nolēhmuschī atgreessees atpakaļ uf kreemiju. Tīkai weena laikrakstia korespondents warbuht wehl palīschot uf kara-lauka pee aktiwās armijas.

No Mukdenas telegrafē „Nowoje Wremja“: Lais deenu no deenas top druhmaks, rahdās, ka seema tumojās: fals, leetus mehšč. Watar bij masa fadurime uf deenwidus austrumeem pee Dakinas kalnu pahrejas, apm. wertes 50 no Mukdenas. Sčhe armeem wehl walda pastahwigs meers. Rahba generala Saharowa telegrama, pehz „kreemu tel. agent.“ sīnojuma, wehsta, ka 9. septēmbri nowehrota Japanu preeščpultu marsčeschana pa Dulines zelu uf seemeleem. Domā, ka ar to Japani eesahkuschī kreemu armijū apeet pār Gunho upi, apm. 40 wertes uf seemel-austrumeem no Mukdenas.

Tagad ari no Japanu pufes sīno par jau agrak no kreemu pufes sīnoto fadurimi pee Dakina kalnu pahrejas. Pehz Ja-

panu sīnām — wini neesot aīstīti. „kreemu tel. agent.“ pehz Reutera no Tokijas sīno: „7. (20.) septēmbri pee Dakina kalnu pahrejas kahds muhfu pulks usbruka kreemu infanterijas un kawalerijas nodalai, pee kuras bij ari kahds mofčinu leelgabals. Tajā pašā laikā mehš usbrukām kreeweem pee Salanju, kur atrabās kahds bataljons infanterijas, 500 jahneeku un 6 ahrščahweju leelgabali. Mehš atspeedām kreewus uf seemeleem, pee kam tee atstahja uf kaujas lauka 19 krituschus. Muhfu faudejumi neezigi. — 4. augustā Japanā atraduschees 54 kreemu ofizeeri un 1500 salbatu kā guhstefai.

„Russk. Wob.“ telegrafē 9. septēmbri, ka tīkai nule wifū eewainotee kareiwji pee Saojanas teelot nogahbati sīminizās un zitur eeweeetoti. Ar wīseem peederumeem apgahbatais sanitates wīlseens warejis atwest tīkai kahdi 3000 eewainoto, kamehr pahrejee 10,000 eewainotee bijuschī jawed sīmineeku weschānai neeerihlotōs preešču wagonōs. — Zif ofizeeru kreemu armija faudejufi Saojanas kaujā, par to tagad pamajam nahk arweem pilnigatas simas. Tā „Russk. Inwalid“ usdōb no 12. augusta faudeto ofizeeru kaitu: 465 krituschī, eewainoti, pasuduschī un proti 6 generali, 39 sčhtaba ofizeeri, 420 wirosofizeeri. Krituschī 80, eewainoti — 286, weeglak eewainoti — 86, uf kaujas lauka pasuduschī — 13. — Tomehr sčhe kaiti wehl neesot galīgi. — Sčhis leelais ofizeeru faudejums, kā „Nowoje Wremja“ sīno, teelot joprojam papilbinats ar eesauktajeem ofizeereem no Siropas-kreemijas.

No Port-Arturas

ari gauščham mas jaunū sim. Tās paščas, tīkai otrēis papilbitas simas, ka Japani eeguwaschi uhdenswadus un apzeetina-teem drihs buhščot jaleeto newefeligais weetejo afu uhdens. Joprojam Japani esot eenehmuschī Kuropatkina fortu un wehl kahdu apzeetinajumu uf wafareem no Zīščangos. Wifū kreemu mehginajumi, dabūt sčhos apzeetinajumus atpakaļ, palituschī bes fēknēm. Tahlak „kreemu tel. agent.“ sīno pehz Reutera, ka Japani atfajijuschees no noboma, rak apahščsemes tuneli uf Port-Arturu, jo atduhruschees pee loti zētdām semes kohrtām.

Japanu swejneeka fuga nogremdeščhana pee Sachalinas.

„kreemu tel. agent.“ sīno no Chočhinas 10. sept., ka kreemi nogremdejuschī pee Sachalinas kahdu Japanu sehgelkugi ar 172 swejneekeem. Tīkai trihs swejneeki isglahbuschees laiwā, ziti wifū wīndōs dabujuschī galu.

Profesora Zoeges sanitates kolona kaujā pee Saojanas.

„Dina-Zeit.“ sīno sawā peektdeenas (206.) numurā: „No profesora Zoeges waditā Winas Keisareenes Majeftates Marijas Feodorownas sanitates kolona, Jurga sīminiza un „Sarkana Krusta“ peektā sīminiza, ar 1400 gruhri eewainoteem kareiwjeem, 20. augustā, kad Saojanas bombardeschana klawa loti stipra, ar leelām gruhtibām istika prom no Saojanas pa dšelsjelu.“

No ahrsemem.

Notikumi Armenijā un wīnu nofīhme.

Kad jau notikumus Siropas Turzijā Turku waldiba prot apfegt ar nesinamības plihwuru, tad to jo wairak war fagit sīhmejotees uf notikumeem Afijas Turzijā un ihpaščhi kalnainajā Armenijā. Jau ilgaku laiku nahk no tureenes wehstis par peeaugofchu nemeeru kustību un ari muhfu awisē bijuschī nodrustati sīnojumi par atfēwīščkām kaujām, bet truhst wehl kopfakarigu sīno par wīseem sčheem notikumeem. Erserumā dšiwosioščee kreemijas, Franzijas un Anglijas konsuli nesin bij apmeklejuschi Musčas nomadu, kur Turku salbati un Kurdi parstā kahrtā pastrahdajuschī breesmu darbūs pee Armeneeschu eebšiwotajeem. Dasčas no peeminetām waldibām ari jau atklasti sīnojuschas famu konsulu nowehrojumus minētā apgabalā. Tahlak, wehl septembra mehnesi Armenijā fagaīda leelakās nemeerus, kuri, kā jau sīnots, eesahkuschees ar kahdas pilsehtas eememščhanu no nemeerneeku pufes, Boris Melikowa wadibā. Tas wifs leezina, ka Armenijas notikumeem gridot negribot leelwaktim wājafēs atkal peegreest famu mehribu.

No Armeni pagehr, naw nelas zits, tā tas, kas no Bertines līgguma parafstītājām leelwaktim teem apsolits jau preešč 26 gadeem: pašchwaldibu Turzijai peederigōs Armenu apgalbōs.

No brihma prahta Turzija, kā sīnams, neeemē nelahdas reformas. Wismafak tahdas reformas war fagaībit Armenijā, kur Kurdi katras fawās waras, isstēnibā patwarības aprobes sčohšanai tilpat stipri stahw pretim, kā Albani Makedonijā. Kamehr Armeni, famā ismifumā par to, ka neweens teem negrib palīhset, pašchi bij Konstantinopolē kehuschees pee waras darbēem. sultans Abduls Hamids personigi uf teem loti nejaufs un wina padomneeki sčho naidu droščhi ween isleetos, lai Armenijā augofchus nemeerus apspeestu ar jauneem afinu darbēem.

No eekschsemem.

Uspreefti no Turkeem, Armeni fawas brikwibas kustibas wadibu pahrzehluschi us zitureeni. Armeni nemeerneeki nebuht nepagehr fenas Armenijas atjounofchamu, bet gan lai fescham no Armenieem opbfishwotam prowintem titu dota pafchwaldbiba un tas titu padotas Ciropas leelwalstiju usfraudfiba. Jhstieniba tas ir tas pafchwas reformas titai paplafschinata weida, kas Armenieem apfolitas ar Berlines lihgumu, bet lihdsfchim nam eewestias. Sneedjot Armenieefcheem palihdsfchigu rotu pee fawas brikwibas un goda aiffahweifchianas, nemeerneeki fchad un tad fazelas atflahsti, lai panahktu Ciropas leelwalstiju eefautfchianos fawas leetas. Ta 1896. gada ar fawu usbrutumumu Domanu bankai Konstantinopol fchis mehckis formeli tifa panahkti, bet Turzija gala tomehr panahza to, lai winas „mahju leetas“ kauj notahrtot winai pafchati. Pafcha femē nemeerneeku militarifkee fpehti mowairaf fapuljeti Safuna, kura teel usluh-kota par Turzijas Armenijas zeetofni. Tamdeht ari ifstaidrojās, lamdeht Armeni fche ftingri pretojās, tad fchini nepeceetama, pa pufei neatfkariga apgabala Turzija grib eerihlot fawas faharmes. Galwenais Armeni wodonis tur ta fauktis Andraniks, tashu wina fpehti pulka par wahju, lai usbruktu Turkeem; labi, ja winfch fchad, tad war atijst Turku usbrutumumu. Tomehr tas netawe ne Turku faldatus Zeti, pafchwas wadiba, ne Kurdu laupitajus usbrukt neapbrunoteem Armenieem un paftrahdat breesnu darbus pee Armeni fawam, behrneem, firmgalwejeem, ta tas notifa wehl fchi gada aprili.

Sawus prafijumus, kuras ifpildot femē nodibinatos meers, Armeni wadoni stahbijufchi ari patlaban preefchā Franzijas, Kreewijas un Anglijas konjuleem Mufchā. Schee prafijumi ir: ahrtahrteto un kara nobolku atzefchana, kas fewisfchi ufliti kriteem; kara nobolka weeta eewefi perfonigu kara-klaufibu; aifleeft eerotfchu nehffafchamu mufulwaneem, waj, ja teem tahdas teefibas joprojam atwehl, tad atlaut to pafchu ari kriteem; apflilato Armeni muifchu ardoschamu; tizibas brikwibu un weenlihdbibu un peenahziju teefibu pefchfchichanu Armeni basnijai; atlaut atgreestees ahrtfemes atgahjufcheem Armenieem; wispahriga amnestija, pafes brikwiba, perfonigo teefibu pefchfchichana, generalgubernatora ezeifchana preefchā fefcheem Armeni nomadeem un Ciropas leelwalstiju kontrole. Konfult fchos prafijumus notufhijufchi fufhneem Konstantinopolē.

Pa leelai balai fchee prafijumi ir tee pafchi, ko leelwalstis folijufchās Makedonijai. Tomehr Armenieem mas zeribas, ta wina prafijumi drihsumā tiks eewehroti. Anglija, Franzija un Italija drofchi ween buhtu preefchā augfchmineto reformu eewefchianas Armenijā, bet fchim leelwalstim ween wehl nepeeder iffchfirofchais wahrd. Aftro-Ungarija stahw, famehra, Armeni leetam deefgan tahli un no Wahzijas, protams, Armeni ari nefa newar zeret. Kad atzerās, ta Wahzija demindemitajās gaddēs ofiziali aifleefta lasti dahwanas fngolinato Armeni atraitnem un bahrineem, tad Armeni newar fagaibit no Wahzu waldbibas preefchā fewis fewisfchu draudfibu. Waj Seemeku Amerikas Sameenotās Walhis warēs daudj ko darit Armeni labā, ari fashaubās, kaut gan Amerikani ufura Armenijā wairaf fcolas un pabalsta wina brikwibas zenteenus. Sabedrotam Walstim wispirms jadabun formela teefiba, eefauttees Armeni leetas, kahdu teefibu Ciropas leelwalstim dod Berlines lihgums.

Nefkatotees us to wifu, nam domajams, ta nemeeci Armenijā aprims, famehr nehuhs uflobots femēs postia fahwollis. Bet famehr nam iffchfirtas Armeni leetas, notikumū Armenijā pafahwigi draud fagatawot pahrfieigumus walstiju ftarptautifkajā dshwē.

Serbijas fchninu kroneschana, pehz kuras tas tit ilgi ugojās, nupat notufhā ar parafho fwiniibu Belgrade. Kas kroneschani fawēja, bij neween walhis pafahwigs naudas truhkums, bet ari fwaigee eefpaibit no wehl neaifmifstās Belgrades afinu naktis. Tai ta jau nodofkeem aprautai Serbu tautai zaur kroneschanas ifdewumeem nezeltos jaunās fmagas naftas, tad kroneschanas ifdewumus fashaurinaja us pehdejo; ar wifkadeem iffchfinafumeem un rihfojumeem zentās aifmifst ari behdigo Belgrades notikumū. — Pate kroneschana efot, pehz azuleegineeku fimam, noritejufi kahrtigi un labi, un fchninfch warot ar to buht meerd. No zitu walstiju preefchfahwojeem ari dshwaki peebalijufchās Balkanu pufalu masās walstinas ar ihpafcham fufhneebibam. No leelwalstim Wahzija, Aftrija un Italija faweeem pafahwigeem fufhneem usdewufchās buht flahst pee fwiniibam. Wifwehfaki ifturejufees Aftrija. — Ka masu ftarpgadijumu pee farihlotā fwiniigā fwehtu meelasta amifes peewed fchahdu notikumū: Kad Bulvarijas zeemineem eerahdita weeta pee meelasta galda, tee nebijufchi ar to meerd, bet prafijufchi, lai tos fchbina augftakā weeta. Kad tas ne-notizis — tad Bulgaru zeemini demonstratimi atfahjufchi goda meelasta. Tai iffchfinafina fcho ftarpgadijumu, jaunkonretais fchninfch otru deenu pehz tam farihlotis goda meelasta Bulgaru zeemineem ween par gobū.

No Italijas. Leela dshwzeta nelaimē. Leela dshwzeta nelaimē notifa pee Ferraras, us lihnijs ftarp Weneziju un Bolonju. Pee manewreem ftazija mafchinifis notahpis no lotomotives, atfahdams tur fawu palihgu. Pehdejais nepratis mafchinu waldbit un ifbrauzis ar to no ftazijas kahbus 4 werweftes preti ahtrajam brauzeeenam. Pee fadurimes 7 perfonas dabujufchās galu un 16 eewainojumus. No eewainoteem fefchi efot gruhiti ferti.

— Italijā notizis nupat ta fauktis generalftriks, pee kura peebalijufchees demiteem tuhftofchu ftahdbneeku. Tashu ar ta gahjeemu neefot apmeerinati ne ftahdbneeku wadoni, ne waldbibas partijas.

Pret Anglijas lihgumu ar Tibetu, ta laiftrahfii nule fino, Kreewija un Rihna iffahjufchās fawu pretefibu.

No Peterburgas.

Kara-fugu fteidfiga brunofchana. Baltijas juhras flotes un oftu wirtfkomandees, wizeadmiraals Birifems ilaidis 6. sept., ta „Kronf. Wefim.“ fino, fefofchu deenas pawehli: „Efadres brunu fuga „Drel“, kreifera „Olega“ un „Schemifchuga“, ta ari tranfporta fuga „Ramifchatta“ komandeeem pawehli, ifeet fwehtdeen. 12. sept. reida. Kreifera „Hsumruda“ komandeeem jabuht zeturtdeen. 16. sept. reida. Luhdsu loti, ta lihds fchim laiflam buhtu galwenā kahrtā nobeigti wif leelgabalu, mafchinu un zitu leetu eelahdejumi, ta ari fugi buhtu apgahdati wajahfgeem ogfu krahjumeem. Fcha usdewuma ifpildifchana atlauju komandeeem ifleetot deenu un nakti wifus Kronshtates oftas mafchinu fabrikas un tranfporta lihdsfelkus un fpehtus. Darbnizam un zidam oftas eefahdem, furam ufizjeti ahrtahrtete darbi pee fara fugu apbrunofchanas, jaftrahda pilnas 24 ftundas ar diwejam ftahdbneeku partijam. Eftafchu un prowijantu magafinam us komandeeem pawehli katra laika wajag buht wala un no komandeeem preefchā listās apgahdajumu listes ifpildit 6 ftundu laika. Es dobu apbrunojamo fugu komandeeem pafchās pilnwaras un luhdsu winas neifleetot neleefigi un wifu, ko war padarit deenā, bet fewisfchi fpedofcheem apstahfkeem nenowilzinat us nakti. Luhdsu winas apdomat, ta oftas ftahdbneeki zaur pafahwigeem deenas un naktis darbeem pagahjufchās 7 mehnefchās pahreelzigi nogurdinati un pelna taupibu. Reida ifejojcheem fugeem darbi jaturpina bet mitefchanas, bet lai fuga fawdis nenogurdinatu, tad luhdsu laika greestees pee fchtaba ar luhgumu, lai dotu papildu ftahdbneelus diwejās partijas, fewisfchi preefch naktis darbeem un weetas, fur darbi padarami ahrtus fuga. Mineto fugu ifbraufchana reida mineta laika ufkatama par negrofamu pawehli.

— Par zenforu preefchā Leifchu rakfkeem, ta „Dūna-Zeit.“ fino, no 1. sept. ezejts magifsters Eduards Walters, Keifarifstās finamu atademijas bibliotekars un Leifchu un Latweefchu walodas lektors Peterburgas uniwersitate. Leifchu zenfora amats nobibinats tagad pirmoreif.

— Aftoni luhgumi, lai atlauj ifdot laiftrahfius Leifchu waloda, eefneegi eefchleetu ministrijā gan no galwas pilfchetas, gan no ziteem walhis apgabaleem, ta „Dūna-Zeit.“ fino.

No Wilnas. „Kreemu tel. agentura“ fneedj garas telegramas par fwiniigu peemineka atflahfchamu Keifareenei Katrinai II. peefideen 10. septembrī. Wifa pilfcheta bijufi leelifki ifpufchlota. Pee atflahfchanas bijufchi flahst leelifstis Michails Alefchandrowifchis, eefchleetu ministris Swjatopolks Mirfijis, augftā eminenze Mikandrs, preefchfchahwoji no zittizibu garidneezibas, wif weetejee ofiziale wihri, preefchfchahwoji no Schibdeem, Pofeem un t. t. un miflum daudj fahfchu. Pate peemineka atflahfchana notufi wiflabakā kahrtiba. Schin gadijumā zaur eefchleetu ministri iffahzitas eefshwotaju padewibas juhtas Wina Keifara Mafefiatei. „K. tel. ag.“ fino, ta eefchleetu ministris us to dabujis fchahdu telegramu no Wina Keifara Mafefiates: „Sirtnigi pateijos garidneezibas, zitu reformu, kahrtu, pilfchetu un mahzibas eefstahfchu preefchfchahwojeem par iffahzitam juhtam Keifareenes Katrinai II. peemineka atflahfchanas gadijumā. Nikolajs.“

No Odesas. Ufbrutumū pilfchetas preefchneekam. „Kreemu tel. agent.“ fino 9. septembrī: Schobeen ap pulftem 9 rihā us Mikaloja bulwara tifa ifdewis usbrutumū Odesas pilfchetas preefchneekam Neidhardtam, famehr winfch kopā ar fligel-adjutantū knafu Obokenfku apftatija dahjas buhwes. Ap mineto laifu parahdijas kahds jaunus zilwets no 19 gabeeem, ar filu blufhi, us bulwara un fchahwa no 6 folu leela atahf-kuma us pilfchetas preefchneeku. Lode aifftrehta gar kreifo pufi garam, nekahdu kaiti nebarijufi. Kad kaundaris wehl weenu lodi mehginaja iffchaut, knafs Obokenfki winam iffita remolweru no rotam. Pilfchetas preefchneeks dewās ufbruzejam wirtū, lai wina faturetu zeeti, un eewainoja zihnā ar wina fawu rotu pee rutera, kas kaundarim bija flahst. Ufbruzejis ftuhrgalwigi leedjās ufdot fawu wahrdū.

No Samaras. Keelifstas prawas ifteefafchana drihsumā fagaidama weetejā apgabaleefā. Bahfktiri apfahdbjeufchi zaur fawam femēs pirtfchanas fpetulozijām fche plafchi pafifhtamo milionaru Schichobalowu, femēs preefchneeku Bahinowewu, weenu pagafia wezafu un weenu fofkfiju par wiltoru pagafia weeteeku nolehmmu igatawofchamu, kas teem noderejufe preefchā kahda leelata femēs gabala eeguifchianas par ahrtahrtigi lefhu zenu. Schichobalowu aiffahwēs pafifhtamais adwotats Karahfchewifkis.

Aiffahkala dshwzeta buhwes darbi, ta „Kuff. Wef.“ 7. septembrī fino, turwojotees beigam. Darbi pa leelatai balai turpinati deenu un nakti; us pafcham darba weetam beefchi ween bijis flahst pars zetu ministris, knafs Chillows. Parafā kahrtā ftahdajot, fcheem darbeem wajahfjeis wehl wilttees gabus diwus; bet eewehrojot fara laifu un ta nofihmi, fahda fchim zelam ir fara fpehta wefchianas fimā, darbi weizinati ar leelato fwibu. Strahdbneeku peenemts trihfahrt wairaf, ta parafst; darbu ufnehmejeem mafkari ahrtahrtigi atfchfinafumi. Kahrtigus drauzeeemus pa fcho zetu eefahfchot ne wehflak ta 15. septembrī.

No Somijas. Bobritowa nonahmetaja tehws, bijufchais fenators un ftepenpadoimeeks Schaumans ir nodots teefai par walhis nodewibu.

Widfeme.

No Rigas. Sihmanis Nowizis, bijufchais Rigas pilfchetas elementarfkolotajs un Latweefchu Beedribas etnografifkā mufejā darbineeks, paglabats Pokroma kapās, leelam laufchu pulkam peedalotees, treifcheen 8. septembrī. Pee lapa wispirms fcolas preefchneeks Bermans runaja atgahjufchā amata beedru

wahrdā, sehlobams nelaika zihrtigo un kreetno darbibu flodā un ahrtus tās. Ka atfinibas fihmi winfch nolika Rigas ftolotaju wahrdā us nelaiķ: kapu krahfchānu pufu mainagu. No Rigas Latweefchu beedribas pufes fawja atfinibas wahrdus nelaiķim pafal fchās beedribas preefchneeks F. Grofwalds. Sihmanim Nowizim japateizotees par beedribas mufejā nodibinafchamu un eefahrtofchamu, par tit labi ifdewufchās etnografifkās ifstahdes farihfchōfchamu u. t. t. Winfch nolika us kapu no beedribas pufes krahfchānu lauru mainagu. Studentu korporazijas „Dalawijas“ wahrdā runaja students B. Hjs, aigahdinadams, ta nelaiķis jutis arweenu „jaunajem“ lihdsi, fapratris wina zenteenus un tos pabalstijis. Winfch ari pufchōja fawu beedru wahrdā kapu ar mainagu. Tapat no Rigas Bifchfopju beedribas, kura nelaiķis weenu laifu bij par preefchneeku, tifa nolikts us kapu mainags. Bef tam wehl daudjas nelaiķa zeenitaju un draugu rotas apfedsa wina kapu pulēm un feedeem. Wifs leezinaja, ta nelaiķis ar fawu darbibu dshwojot bij eeguwis mihlefhibu un atfinibu.

Rigas Latw. B. Derigu grahmatu Nodala 10. septembrī noturejufi otu fchēdi pehz wafaras atpuhtas. Starp zitu Nodalas preefchneela weeteeks Zihruka fungs fapuljei fimojis, ta grahmatinas: „Mahjas fuhonu fofchana un ahrtfchana“, „Zaunibas djeja“ un „Stahstini VI.“ beedreem weizinatajeem iffuhittas. Nodalas Kalendaris un „Japana“ drihf iffahfchot no drufas. Pirmo ifdewumu drufā 18,000 un otu — 9000 ekfemplards. Kalendaru iffuhitis beedreem weizinatajeem par brikwu. Wehl arweenu Nodalas beedru-weizinatoju ftaitis peenemās. Tagad Nodalai ir beedru-weizinatoju: 1. ferijas — 5094 un 2. ferijas — 3589.

— Rigas polizijmeiftara palihgs Leifchins, ta „Mifchf. Wef.“ rakfita, fahlot atfchirta. Domā, ta dabutee eewainojumi wina nelamefchot, fawu deefestu turpinat.

— Rigas ahrti DDr. Wilentins un Barons, ta „Dūna-Zeit.“ fino, aiffahkti deenēfā us tahlo austrumu kara-laifu.

— Rigas pilfchetas polizijas ufurefchana 1903. gada, ta redjams if nupat iflāiftā gada pahrfkta, pilfchetai ir maf-fajufi 297,127 rbl., to ftarpā 31,500 rbl. ifdoti jaunās polizijas ehfas zefchana; Alefchandra augftumās, Strahdbneeku eelā.

— Kreemu Baltijas wagonu fabrika, faharā ar tagadejo faru, ta „Rig. Wif.“ fino, dabujufi no fara-fpehta intendenturas leelus pafellejumus. Ta par peem. ir eerihfota kahda fpeziala darbija ar leelam mafchinām, fur pagatowa jauna parauga ritenus fara-laufa wajahfivām. Ratu riteni dahgadū preefchmetu wadafchana pa fara-laufu teel ar fcham jaunajam mafchinam pagatawoti no ofola un ofcha foka. Ari zitas ratu dalas fchini fabrikā pagatawo ar mafchinām. Bef tam fchini fabrikā fara walbes usdewumā pagatawo dahjas pontonu tiltu dalas.

— Mihlgrahwja jaunā atturibas beedriba „Seemel-blafhma“ nolehmuife it pahrneekas farihlot teatra ifrahdes, bet tanis fwehtdeenās, tad teatra naw, — atflahjus preefch-lafijumus.

— Leelifstis fprahdseens. „Walt. W.“ fino: Ditta eelā № 14 dshwojofchā Julija Mahfin aifturinaja ap pulftem 1/29 no rihā fawa dshwolkā krahfni, kad peepeshi notifa leelifstis fprahdseens, no kura krahfns tifa fapahrdita, logi iffihiti un no iffprahdshinatām dshfchim gutas drehbes aifbegās. Ugumi ifdewās drihsumā apflahpet un pee zilwekeem nelaimē neotifa. Weh, af ifrahdijās, ta krahfni kahda bumba bija fprahgufe. Fcho bumba Julijas Mahfin 10 gabus wezais pufens atrahdis pagahjufchā pawafari dahrtā un bija noglabajis krahfni, ko mahte nefinajufi. Bumba bijufi fchuguna, bet wairaf par to neweens nefin ftahfhit.

Rigas un Zefhu aprinkēs, fchini leetainā wafarā, pehz 12 deenu gara feena laika, no 26. julija lihds pat 25. augustam (bet pahrtahfuma) leetus lija weenā lihfhana, kapehz ftarp zitu daudjeem pagalam fahojajās ne mafums feena un ahbolina. Pafahwigi leetus behl rudfu fefchana noteel 4—6 nedekas wehflak, ta parafst. Tas pats fakams ir par rudfu plauju. Dee, kureem bij wezā rudfu fehla un, weeglata femē, tos fehja augusta beigās waj septembra fahfuma, bet daudsi wehl nule, kad fcho rakfū, ar 7. septembrī fehlas rudfus fchawē un ful. Zapeefihmē, ta daudj weetas wehl redjami nenofauti rudji. — Daudso fchās ftarpās wafaras fentopju listu papildinafchana no 3.—6. septembrim karcu rihā usnahza ftipra falna, 6. sept. rihā pat — fals, femē fahala 1 zollu, bet uhdens — 1/4 zolla dshkumā. No falnam mowairaf zeeta joprojam feedofchee firmi, falās auftas, fatee, feedofchee kartupeku lafhi un wehlejee meefchi; agrejee gan warbuht dos dshfchofchus graudus, bet auftas pa leelatai dalai nekufas buhs jaleeto lopeem par baribu. Afu, pa dalai ari meefchu fehla buhs japehst no fihfateem apgabaleem. Tai gan linu rafcha pa leelatai teefai apmeerinofchato mehr atfal fentopji druhneem ftateem raugās nahfotnē.

Ras. Ropafchu draudjes mahzitajs Eduards Pohrts, ta „Rig. Rundfch.“ fino, 10. septembrī pehz ilgas flimbibas nomiris, 62 gadu wezumā. Ropafchās winfch bijis par mahzitaju pahri pat 30 gadu. No 1889. g. winfch fuhwejis Widfemes ftolu pahri fina amata un pee Widfemes ftolu uflefhchanas winam fewisfchi nopelni.

No Bihrineem. Dfimtunga behres. 6. augustā (septembri? Ref.) fche gulbis femēs klehdi Bihrinu dfimtungs fon Piftolofkis. Nelaiķis, ta „Rig. Wif.“ fino, wezinatoju ari weetejā pagafia labflahjibu. Ta winfch zehlis pagafia fcolas, pagafia namu, nabagu mahjas un magafinu. Bef tam winfch fewisfchi daudj ruhwejes par fcolas behrneem, farihlobams teem eglites un dodams fihu ehdeenu, gan ari zitabi tos pabalstidams. Ari par pagafia nefpehneekem nelaiķis jo ruh-pigi gahdaja. Pehdejās gaddēs muifcha nehna tos pilnigi fawā apgahdiba. Zaur nelaiķa peebalifchanos nobibinajās Bihrinu

